

**ĐÁNH GIÁ CỦA GIÁO VIÊN VÀ CÁN BỘ QUẢN LÝ
VỀ NHỮNG PHẨM CHẤT TÂM LÝ
CỦA TỔ TRƯỞNG CHUYÊN MÔN Ở MỘT SỐ TRƯỜNG TIỂU HỌC
TẠI THÀNH PHỐ MỸ THO, TỈNH TIỀN GIANG**

LÊ VĂN DŨNG*

TÓM TẮT

Đội ngũ tổ trưởng chuyên môn (TTCM) có vai trò rất quan trọng trong nhà trường. Hiệu quả công việc của TTCM có ảnh hưởng lớn đến hoạt động của tổ chuyên môn (TCM) và chất lượng giáo dục toàn diện ở trường tiểu học. Từ kết quả khảo sát thực tế đối với cán bộ quản lý (CBQL), TTCM và giáo viên (GV) một số trường tiểu học ở thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang, bài viết thống kê, sắp xếp các đánh giá về phẩm chất tâm lý (PCTL) của TTCM theo mức độ từ cao đến thấp, từ đó đưa ra một số kiến nghị về việc bồi dưỡng kiến thức và kỹ năng có liên quan đến công việc quản lý của TTCM.

Từ khóa: tổ trưởng chuyên môn, chất lượng giáo dục, phẩm chất tâm lý.

ABSTRACT

***Evaluation by teachers and educational managers on heads of professional groups
at some of primary schools in My Tho City, Tien Giang province***

Heads of professional groups play a very important role in schools. The effectiveness of the head affects largely activities of the professional group and the overall educational quality of the primary school. Based on results from the survey with managers, heads of professional groups and teachers from some primary schools in My Tho City, Tien Giang province, the article presents statistics and evaluations on the psychological traits of heads of professional groups from high to low, in light of which, some proposals about developing knowledge and skills related to the managerial task of heads of professional groups are suggested.

Keywords: heads of professional groups, quality of education, psychological traits.

1. Đặt vấn đề

Đội ngũ TTCM có vai trò to lớn trong việc thực hiện nhiệm vụ dạy học và giáo dục học sinh (HS); là lực lượng tham mưu, đề xuất cho hiệu trưởng (HT) các biện pháp quản lý; đồng thời cũng là lực lượng trực tiếp quản lý, triển khai những yêu cầu về mục tiêu, nội dung, phương pháp, cách đánh giá xếp loại

HS... trong nhà trường. Năng lực hoạt động của TTCM có ảnh hưởng rất lớn đến kết quả hoạt động của TCM và chất lượng giáo dục toàn diện của nhà trường. TTCM cần có những PCTL để hoàn thành nhiệm vụ được giao.

Theo Nguyễn Phúc Châu, TTCM trong trường phổ thông là:

- GV giỏi, được HT bổ nhiệm và

* NCS, Trường Đại học Sư phạm TPHCM; Email: ledung282tg@gmail.com

chịu sự quản lý chỉ đạo của HT, chịu trách nhiệm trước HT về việc quản lý, điều hành mọi hoạt động của TCM do mình phụ trách;

- Người có phẩm chất chính trị đạo đức lối sống tốt, có kiến thức, chuyên môn nghiệp vụ vững vàng, có tâm huyết với nghề, nhiệt tình trong công tác;

- Có năng lực, khả năng và kinh nghiệm quản lý hoạt động chuyên môn cũng như công tác phối hợp với các tổ chức khác trong và ngoài nhà trường để hoàn thành nhiệm vụ được giao;

- Có óc tổ chức, kỹ năng giao tiếp tốt. [3]

Do đó, việc khảo sát những PCTL của TTCM trong thực tế là một việc làm cần thiết để giúp các HT bổ nhiệm một cách phù hợp.

2. Thể thức và phương pháp nghiên

cứu

2.1. Dụng cụ nghiên cứu

Trước khi thực hiện khảo sát chính thức về những PCTL của TTCM, chúng tôi đề nghị 97 GV tại hai trường tiểu học Lê Quý Đôn và Thiên Hộ Dương (thuộc Phòng Giáo dục và Đào tạo thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang) trả lời câu hỏi mở: Thầy, Cô nghĩ gì về đội ngũ TTCM ở trường thầy, cô?

Sau khi tổng kết bằng phương pháp phân tích nội dung, một phiếu hỏi gồm 42 ý kiến được soạn thảo. Phiếu hỏi được phát ra và thu lại, một phiếu hỏi chính thức gồm 38 câu hỏi được sử dụng trong đợt khảo sát vào tháng 4 năm 2015.

- Hệ số tin cậy của thang đo: 0,944 (Cronbach).

- Độ phân cách (ĐPC) của các câu trong Phiếu hỏi về những PCTL của TTCM.

Bảng 1. Kết quả ĐPC của các câu trong phiếu hỏi về những PCTL của TTCM

Câu	ĐPC	Câu	ĐPC	Câu	ĐPC	Câu	ĐPC	Câu	ĐPC
1	0,637	9	0,643	17	0,812	25	0,770	33	0,771
2	0,429	10	0,559	18	0,709	26	0,692	34	0,808
3	0,461	11	0,673	19	0,554	27	0,798	35	0,720
4	0,617	12	0,696	20	0,644	28	0,701	36	0,859
5	0,124	13	0,752	21	0,144	29	0,682	37	0,610
6	0,103	14	0,696	22	0,797	30	0,558	38	0,833
7	0,687	15	0,809	23	0,837	31	0,724		
8	0,435	16	0,759	24	0,638	32	0,849		

2.2. Mẫu chọn

Mẫu chọn gồm 139 GV và CBQL tại một số trường tiểu học ở thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang được phân bố như sau:

Đơn vị công tác	N	%
Trường Tiểu học Lê Quý Đôn	68	48,9
Trường Tiểu học Thiên Hộ Dương	71	51,1

Giới tính	N	%
Nam	21	15,1
Nữ	118	84,9

Thầy/Cô là	N	%
Không trả lời	1	0,7
GV	122	87,8
TTCM	11	7,9
Phó hiệu trưởng	3	2,2
Hiệu trưởng	2	1,4

Thâm niên công tác	N	%
Không trả lời	12	8,6
Dưới 5 năm	23	16,5
Từ 5 – 10 năm	21	15,1
Từ 10 – 15 năm	15	10,8
Trên 15 năm	68	48,9

Trình độ chuyên môn	N	%
Không trả lời	19	13,7
Cử nhân	101	72,7
Khác	19	13,7

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Đánh giá chung của GV và CBQL về những PCTL của đội ngũ TTCM tại các trường (xem Bảng 2)

Bảng 2. Đánh giá của GV và CBQL về những PCTL của đội ngũ TTCM tại các trường

Phẩm chất tâm lí	TB	ĐLTC	Thứ bậc
Luôn gương mẫu, chấp hành tốt đường lối, chủ trương của Đảng và Nhà nước	3,97	0,14	1
Luôn chấp hành tốt sự phân công của trường	3,95	0,20	2
Tâm huyết với nghề, được phụ huynh tin tưởng	3,92	0,25	3
Rèn luyện phẩm chất đạo đức tốt	3,92	0,35	4
Có tinh thần trách nhiệm cao trong công tác, ý thức kỉ luật tốt	3,92	0,29	5
Luôn tạo được mối quan hệ tốt với phụ huynh HS	3,91	0,32	6
Nhiệt huyết và tận tâm	3,89	0,32	7
Đi đầu trong việc vận động các phương pháp dạy học tích cực	3,89	0,35	8
Đoàn kết tốt, vui vẻ hòa đồng với mọi người	3,88	0,34	9
Không ngại khó	3,87	0,35	10
Có tinh thần học hỏi, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ	3,87	0,35	11
Gắn bó, đoàn kết, thân ái với mọi người	3,86	0,48	12
Làm việc có kế hoạch	3,86	0,38	13
Năng nổ và tận tụy trong công việc	3,85	0,40	14
Có uy tín với đồng nghiệp	3,84	0,56	15
Luôn gương mẫu, đi đầu trong công việc	3,83	0,49	16
Có tinh thần cầu tiến, không ngại gian khó	3,83	0,42	17
Quan tâm và chia sẻ kinh nghiệm với các tổ viên	3,80	0,52	18
Nhận xét, đánh giá thành viên trong tổ một cách khách quan	3,79	0,45	19
Hết lòng giúp đỡ khi đồng nghiệp gặp khó khăn	3,78	0,53	20
Luôn quan tâm, giúp đỡ, nâng cao tay nghề đến các tổ viên	3,77	0,51	21
Nhạy bén trong công việc	3,77	0,51	22
Hoạt động đều tay	3,77	0,49	23
Có năng lực giao tiếp tốt nhằm tạo mối quan hệ chặt chẽ giữa các tổ chức, đoàn thể trong và ngoài nhà trường	3,76	0,47	24
Tay nghề cao, kiến thức vững	3,76	0,73	25
Công bằng	3,76	0,53	26
Có năng lực quản lí tổ	3,75	0,63	27
Tận tình hướng dẫn đồng nghiệp	3,75	0,61	28
Công bằng và nghiêm túc với các tổ viên	3,75	0,54	29
Góp ý các thiếu sót của GV nhiệt tình, thân thiện	3,74	0,67	30

Điều hành và sắp xếp công việc của tổ một cách khoa học, hợp lí	3,71	0,59	31
Góp ý thẳng thắn, chân thành	3,71	0,55	32
Luôn tạo điều kiện cho GV phát huy khả năng	3,70	0,73	33
Không giành quyền lợi cá nhân	3,68	0,79	34
Sâu sát từng tổ viên để hỗ trợ kịp thời	3,66	0,66	35
Tìm hiểu tâm tư, nguyện vọng của thành viên trong tổ	3,56	0,87	36
Còn nề nang nên hiệu quả hoạt động không cao	2,04	1,29	37
Còn dễ dãi, xuề xòa	1,89	1,21	38

Bảng 2 cho thấy đánh giá của GV và CBQL về những PCTL của đội ngũ TTCM tại trường theo các mức độ:

- Rất cao (đạt 75% trở lên) gồm các phẩm chất: Luôn gương mẫu, chấp hành tốt đường lối, chủ trương của Đảng và Nhà nước; Luôn chấp hành tốt sự phân công của nhà trường; Tâm huyết với nghề, được phụ huynh tin tưởng; Rèn luyện phẩm chất đạo đức tốt; Có tinh thần trách nhiệm cao trong công tác, ý thức kỉ luật tốt; Luôn tạo được mối quan hệ tốt với phụ huynh HS; Nhiệt huyết và tận tâm; Đi đầu trong việc vận động các phương pháp dạy học tích cực; Đoàn kết tốt, vui vẻ hòa đồng với mọi người; Không ngại khó; Có tinh thần học hỏi, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ; Gắn bó, đoàn kết, thân ái với mọi người và Làm việc có kế hoạch.

Những phẩm chất này thuộc về những phẩm chất mang tính chính trị, tính tổ chức kỷ luật, lòng yêu nghề, phẩm chất đạo đức, giao tiếp tốt, tinh thần trách nhiệm, phấn đấu trong chuyên môn, học hỏi, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ và làm việc có kế hoạch.

Nói cách khác, đội ngũ TTCM tại

các trường có những phẩm chất theo yêu cầu về các lĩnh vực chính trị, chuyên môn; lòng yêu nghề; trách nhiệm và làm việc có kế hoạch.

- Cao (đạt từ 50% đến 75%) gồm các phẩm chất: Năng nổ và tận tụy trong công việc; Có uy tín với đồng nghiệp; Luôn gương mẫu, đi đầu trong công việc và Có tinh thần cầu tiến, không ngại gian khó.

Những phẩm chất này thuộc về những phẩm chất mang tính ý chí, gương mẫu trong công tác và vươn lên trong nghề nghiệp.

- Trung bình (đạt từ 25% đến 49%) gồm các phẩm chất: Quan tâm và chia sẻ kinh nghiệm với các tổ viên; Nhận xét, đánh giá thành viên trong tổ một cách khách quan; Hết lòng giúp đỡ khi đồng nghiệp gặp khó khăn; Luôn quan tâm, giúp đỡ nâng cao tay nghề đến các tổ viên; Nhạy bén trong công việc; Hoạt động đều tay; Có năng lực giao tiếp tốt nhằm tạo mối quan hệ chặt chẽ giữa các tổ chức, đoàn thể trong và ngoài nhà trường; Tay nghề cao, kiến thức vững; Công bằng; Có năng lực quản lí tổ; Tận tình hướng dẫn đồng nghiệp; Công bằng

và nghiêm túc với các tổ viên; Góp ý các thiếu sót của GV nhiệt tình, thân thiện; Điều hành và sắp xếp công việc của tổ một cách khoa học, hợp lí; Góp ý thẳng thắn, chân thành và Luôn tạo điều kiện cho GV phát huy khả năng.

Những phẩm chất này thuộc về những phẩm chất mang tính chuyên môn cụ thể, giao tiếp, những PCTL cần thiết cho người quản lý trực tiếp, những năng lực thực hiện giảng dạy và quản lý trong TCM.

- Thấp (đạt dưới 25%) gồm các phẩm chất: Không giành quyền lợi cá nhân; Sâu sát từng tổ viên để hỗ trợ kịp thời; Tim

hiều tâm tư, nguyện vọng của thành viên trong tổ; Còn nể nang nên hiệu quả hoạt động không cao và Còn dễ dãi, xuề xòa.

Những phẩm chất này thuộc về những phẩm chất mang tính đời thường.

Các mức độ đánh giá trên đây phản ánh yêu cầu về PCTL đối với TTCM. Nói cách khác, những thầy cô tham gia trong đợt khảo sát này nghiêm túc và khách quan trong việc trả lời bảng hỏi; do đó, kết quả nghiên cứu có giá trị thực tế.

3.2. So sánh đánh giá của GV và CBQL về những PCTL của đội ngũ TTCM tại các trường

Bảng 3. Đánh giá của GV và CBQL về những PCTL của đội ngũ TTCM tại các trường theo thông số vị trí công tác

Phẩm chất tâm lí	Vị trí công tác				F (df=1)	P
	GV		CBQL			
	TB	ĐLTC	TB	ĐLTC		
Có tinh thần trách nhiệm cao trong công tác, ý thức kỉ luật tốt	3,91	0,30	4,00	0,00	1,15	0,28
Có uy tín với đồng nghiệp	3,84	0,58	3,87	0,34	0,04	0,83
Có năng lực quản lí tổ	3,75	0,65	3,75	0,44	0,00	0,98
Điều hành và sắp xếp công việc của tổ một cách khoa học, hợp lí	3,73	0,60	3,62	0,50	0,51	0,47
Còn dễ dãi, xuề xòa	1,86	1,22	2,18	1,16	1,02	0,31
Còn nể nang nên hiệu quả hoạt động không cao	2,02	1,31	2,12	1,14	0,08	0,77
Tận tình hướng dẫn đồng nghiệp	3,73	0,64	3,87	0,34	0,70	0,40
Tay nghề cao, kiến thức vững	3,75	0,77	3,81	0,40	0,08	0,76
Không ngại khó	3,86	0,36	3,93	0,25	0,53	0,46
Không giành quyền lợi cá nhân	3,68	0,80	3,68	0,79	0,00	0,97
Gắn bó, đoàn kết, thân ái với mọi người	3,85	0,50	3,93	0,25	0,43	0,51
Luôn gương mẫu, đi đầu trong công việc	3,85	0,37	3,68	1,01	1,59	0,20
Nhận xét, đánh giá thành viên trong tổ	3,79	0,46	3,81	0,40	0,02	0,88

một cách khách quan						
Góp ý thẳng thắn, chân thành	3,72	0,54	3,62	0,61	0,50	0,48
Luôn quan tâm, giúp đỡ nâng cao tay nghề đến các tổ viên	3,77	0,52	3,81	0,40	0,06	0,80
Đoàn kết tốt, vui vẻ hòa đồng với mọi người	3,87	0,35	3,93	0,25	0,43	0,51
Nhạy bén trong công việc	3,77	0,52	3,81	0,40	0,06	0,80
Có tinh thần học hỏi, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ	3,88	0,34	3,81	0,40	0,60	0,43
Tâm huyết với nghề, được phụ huynh tin tưởng	3,91	0,27	4,00	0,00	1,40	0,23
Luôn tạo điều kiện cho GV phát huy khả năng	3,69	0,77	3,81	0,40	0,34	0,55
Luôn gương mẫu, chấp hành tốt đường lối, chủ trương của Đảng và Nhà nước	3,98	0,12	4,00	0,00	0,26	0,60
Công bằng	3,76	0,54	3,81	0,40	0,12	0,72
Làm việc có kế hoạch	3,86	0,38	3,87	0,34	0,00	0,95
Rèn luyện phẩm chất đạo đức tốt	3,93	0,35	3,93	0,25	0,00	0,97
Có tinh thần cầu tiến, không ngại gian khó	3,85	0,42	3,75	0,44	0,83	0,36
Sâu sát từng tổ viên để hỗ trợ kịp thời	3,65	0,68	3,75	0,44	0,28	0,59
Có năng lực giao tiếp tốt nhằm tạo mối quan hệ chặt chẽ giữa các tổ chức, đoàn thể trong và ngoài nhà trường	3,78	0,46	3,68	0,47	0,63	0,42
Nhiệt huyết và tận tâm	3,90	0,32	3,93	0,25	0,18	0,67
Luôn tạo được mối quan hệ tốt với phụ huynh HS	3,92	0,31	3,87	0,34	0,35	0,55
Luôn chấp hành tốt sự phân công của nhà trường	3,95	0,21	4,00	0,00	0,81	0,36
Đi đầu trong việc vận động các phương pháp dạy học tích cực	3,88	0,36	3,93	0,25	0,30	0,58
Quan tâm và chia sẻ kinh nghiệm với các tổ viên	3,78	0,54	3,93	0,25	1,16	0,28
Năng nổ và tận tụy trong công việc	3,86	0,40	3,81	0,40	0,27	0,60
Hoạt động đều tay	3,77	0,50	3,81	0,40	0,06	0,79
Tìm hiểu tâm tư, nguyện vọng của thành viên trong tổ	3,55	0,90	3,56	0,72	0,00	0,98

Hết lòng giúp đỡ khi đồng nghiệp gặp khó khăn	3,76	0,56	3,93	0,25	1,51	0,22
Góp ý các thiếu sót của GV nhiệt tình, thân thiện	3,72	0,70	3,87	0,34	0,73	0,39
Công bằng và nghiêm túc với các tổ viên	3,74	0,56	3,87	0,34	0,78	0,37

Kết quả đánh giá của GV và CBQL về những PCTL của đội ngũ TTCM tại các trường không có sự khác biệt ý nghĩa về mặt thống kê theo thông số vị trí công tác. Nói cách khác, đánh giá của GV và CBQL về những PCTL của đội ngũ TTCM là tương đương.

4. Kết luận và kiến nghị

4.1. Kết luận

Từ kết quả nghiên cứu nêu trên, chúng tôi rút ra những kết luận sau đây:

- Đội ngũ TTCM có vai trò rất quan trọng trong bộ máy nhà trường. Hiệu quả công việc của TTCM có ảnh hưởng lớn đến hoạt động của TCM và ảnh hưởng không ít đến chất lượng giáo dục toàn diện ở trường tiểu học.

- Đánh giá của GV và CBQL về những PCTL của đội ngũ TTCM tại các trường theo các mức độ từ cao xuống thấp như sau:

- Mức rất cao: Những phẩm chất này thuộc về những phẩm chất mang tính chính trị, tính tổ chức kỉ luật, lòng yêu nghề, phẩm chất đạo đức, giao tiếp tốt, tinh thần trách nhiệm, phấn đấu trong chuyên môn, học hỏi, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ và làm việc có kế hoạch.

- Mức cao: Những phẩm chất mang tính ý chí, gương mẫu trong công tác và vươn lên trong nghề nghiệp.

- Mức độ trung bình: Những phẩm

chất mang tính chuyên môn cụ thể, giao tiếp, những PCTL cần thiết cho người quản lí trực tiếp, những năng lực thực hiện giảng dạy và quản lí trong TCM.

- Mức độ thấp: Những phẩm chất mang tính đời thường.

- Kết quả đánh giá của GV và CBQL về những PCTL của đội ngũ TTCM tại các trường không có sự khác biệt ý nghĩa về mặt thống kê theo thông số vị trí công tác.

4.2. Kiến nghị

Ngoài những PCTL đã đạt được ở mức độ cao, đội ngũ TTCM còn cần được bồi dưỡng những kiến thức và kĩ năng có liên quan đến công việc quản lí. Cụ thể là:

- Bồi dưỡng kĩ năng nói trước đám đông, kĩ năng tổ chức cuộc họp, kĩ năng thuyết phục người khác.

- Tham dự các lớp tập huấn bồi dưỡng, các chuyên đề bồi dưỡng TTCM do ngành tổ chức.

- Khuyến khích TTCM tham gia cuộc thi TTCM giỏi... Thông qua các hoạt động này, ngoài việc được cung cấp những lí thuyết cơ bản, học hỏi kinh nghiệm của các TTCM đơn vị bạn, TTCM còn cần được thực hành các tình huống giả định, thực hành xây dựng các cuộc họp hoặc thực hành giữa hai nhóm trình bày và phản biện.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2010), *Điều lệ trường tiểu học*.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2008), Quyết định số 16/2008/QĐ-BGDĐT ngày 16/4/2008 của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Quy định về đạo đức nhà giáo.
3. Nguyễn Phúc Châu (2004), *Quản lý bộ máy tổ chức và đội ngũ nhân sự trong nhà trường*, tập bài giảng, Hà Nội.
4. Trần Kiêm (2008), *Những vấn đề cơ bản của khoa học quản lý giáo dục*, Nxb Đại học Sư phạm Hà Nội.
5. *Tài liệu tập huấn Đổi mới sinh hoạt chuyên môn* (2014), (Dùng cho cán bộ quản lý, giáo viên tiểu học), Nxb Đại học Sư phạm.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 16-6-2015; ngày phản biện đánh giá: 28-7-2015;
ngày chấp nhận đăng: 16-10-2016)